

Маріупольський
університет

«Розвиток ринку праці в умовах глобалізаційних зрушень: виклики для України»

Збірник матеріалів
II Всеукраїнської науково-практичної конференції

25 квітня 2024

Київ 2024

Редакційна колегія:

- Голова** Микола ТРОФИМЕНКО, ректор МДУ, кандидат політичних наук, професор;
Заступник Олена БУЛАТОВА, перший проректор МДУ, доктор економічних наук,
голови професор;
Члени Світлана КАЛІНІНА, декан економіко-правового факультету МДУ, доктор
редколегії: економічних наук, професор;
Лілія МИХАЙЛИШИН, завідувач кафедри міжнародних економічних
відносин Прикарпатського національного університету імені Василя
Стефаніка (м. Івано-Франківськ), доктор економічних наук, професор;
Валентина МЕЛЬНИК, в.о. директора ЗПО «Центр підвищення кваліфікації
служби зайнятості» (м. Київ), кандидат економічних наук, доцент
Світлана ЛАНСЬКА, в.о. завідувача кафедри економіки праці МДУ,
кандидат економічних наук, доцент;
Валерія ПОДУНАЙ, доцент кафедри економіки праці МДУ, кандидат
економічних наук, доцент;
Клавдія ТАХТАРОВА, доцент кафедри економіки праці МДУ, кандидат
економічних наук, доцент;
Ольга ЛЕЛЮК, старший викладач кафедри економіки праці МДУ, кандидат
економічних наук;
Тетяна ЗБРИЦЬКА, доцент кафедри управління персоналом і економіки
праці Одеського національного економічного університету, кандидат
економічних наук, доцент;
Василь ВОСКОБОЙНИК, Президент Всеукраїнської Асоціації компаній з
міжнародного працевлаштування

Розвиток ринку праці в умовах глобалізаційних зрушень: виклики для України: збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції (Київ, 25 квітня 2024 року) / за заг. ред. С. П. Калініної. Київ: МДУ, 2024. 160 с.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою економіко-правового факультету Маріупольського державного університету (протокол № 10 від 19.06.2024).

Збірник містить матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Розвиток ринку праці в умовах глобалізаційних зрушень: виклики для України», яка відбулась 25 квітня 2024 року в Маріупольському державному університеті. У матеріалах висвітлено питання глобалізаційних зрушень на сучасному етапі світогосподарського розвитку, систематизовано трансформації світового ринку праці в умовах глобалізації, досліджено міграційну політику як важіль економічного зростання, здійснено науковий дискурс розвитку ринку праці України, проаналізовано аспекти трудових ресурсного забезпечення поствоєнного відновлення України.

Збірник адресований викладачам і науковцям, фахівцям у сфері ринку праці та міжнародної економіки, докторантам, аспірантам і студентам економічних спеціальностей закладів вищої освіти, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами економічної науки.

В матеріалах конференції представлена думка учасників. У збірнику максимально точно відображається авторська орфографія та пунктуація. Редакція не несе відповідальності за авторський стиль тез, опублікованих у збірнику.

БУЛАТОВА Олена,
доктор економічних наук, професор
перший проректор,
Маріупольський державний університет
ВИШНЯКОВ Олександр,
здобувач вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня
ОНП «Економіка»,
Маріупольський державний університет

ФАКТОРИ ГУМАНІТАРНИХ КРИЗ У СУЧАСНОМУ СВІТОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Сучасний гуманітарний ландшафт має надскладний характер, викликаний поширенням та поглибленням гуманітарних криз. Основними силами і факторами поширення у сучасному світовому господарстві гуманітарних криз виступають:

конфлікти, які стрімко поширюються та загострюються у світі між різними країнами, і є наслідком загострення протиріч і посилення суперництва між найбільшими державами, найбільш драматичним проявом чого стала війна на європейському континенті;

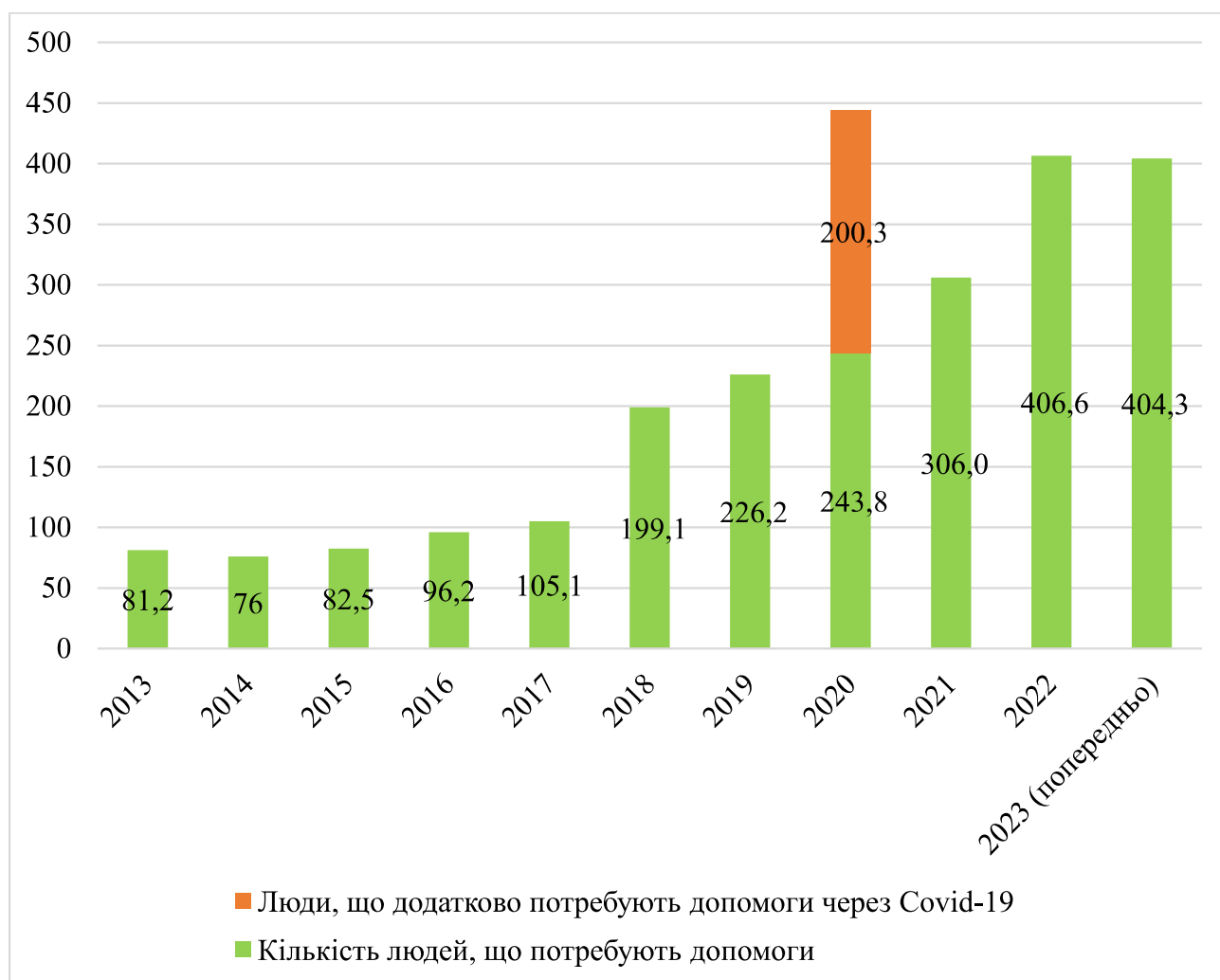
кліматичні зміни, що проявляються у посиленні антропогенного впливу та збільшенні екологічних злочинів; поширенні екстремальних погодних явищ та стихійних лих, які призводять до чисельних людських втрат матеріальних збитків; у провалі політики пом'якшення наслідків кліматичних змін з боку урядів і великих компаній тощо;

соціально-економічна нестабільність, що є наслідком нерівності, внутрішньодержавних конфліктів, низького рівня соціально-економічного розвитку тощо.

За даними Global Humanitarian Assistance Report 2023 [1] у 2022 році через довготривалі складні кризи (триваючі і нові конфлікти, природні катастрофи, пандемія Covid-19) кількість людей, потребуючих гуманітарної допомоги, у світі зросла за один рік на третину з 306 млн. осіб до 406,6 млн. осіб (рис. 1), а кількість країн, які вони представляють збільшилась з 73 до 82.

Поширення гуманітарних криз забезпечує постійне зростання запиту на гуманітарну допомогу, масштаби якої стрімко зростають і за показником кількості країн, і за показником кількості людей, що потребують гуманітарної допомоги. Кількість країн із високим рівнем гуманітарних потреб, у яких мешкають понад 1 млн. осіб, що потребують гуманітарної допомоги, зросла до 51 у 2022 році з 49 у 2021 році. Найбільше зростання зафіксовано в Україні (зростання з 14,3 млн осіб до 17,7 млн), Пакистані (збільшення на 12,6 млн до 23,6 млн) і М'янмі (збільшення з 10,7 млн до 14,4 млн).

Основна частина (80%) фінансування міжнародної гуманітарної допомоги забезпечується за рахунок коштів державних бюджетів країн-донорів, лідером серед яких залишаються США. Внески США щороку зростали і протягом 2018-2021 рр. питома вага США у загальній міжнародній гуманітарній допомозі збільшилась з 24% у 2018 році до 31% у 2021, за цей самий період скоротилась питома вага Великобританії у допомозі (з 8% до 5%), Саудівська Аравія щороку забезпечувала практично десятю частину допомоги, Німеччина близько 4%. У 2021 році до топ лідерів серед донорів увійшла Японія, внески якої також становили 4%. внески Японії різко зросли у 2021 році. Близько половини всіх надходжень гуманітарної допомоги надійшло до трьох організацій (Всесвітня продовольча програма, Верховний комісар ООН по справам біженців та ЮНІСЕФ).

Примітка: побудовано за даними [1]

Рис. 1 Кількість людей, потребуючих гуманітарної допомоги у світі, млн. осіб

Війна РФ проти України спричинила гостру гуманітарну кризу, яка торкнулася мільйонів українців та спричинила найбільші міграційні потоки

біженців та переселенців. До 24.02.2022 року міграція населення мала переважно внутрішній характер (кількість внутрішньо переміщених осіб (ВПО) становила близько 1,5 млн. осіб), с початком відкритої фази війни кількість внутрішньо переміщених осіб перевищила **5,9 мільйонів** [2]. За даними Міжнародної організації з міграції станом на 25 вересня 2023 року в Україні кількість ВПО оцінюється в 3,7 млн. осіб, за кордон виїхало понад 6,2 млн. українців. Визволення частини українських територій надало можливість 22% переселенців повернутись з-за кордону [3].

Існуюча система оперативної міжнародної гуманітарної допомоги, виявила певні проблеми у її наданні, оскільки міжнародні гуманітарні організації, які працювали в Україні на початку активної фази війни, показали недостатню підготовленість і неефективне планування і, як наслідок, не змогли забезпечити швидке вливання ресурсів для зміцнення та розширення існуючих місцевих інструментів реагування. Усе це актуалізує критичний аналіз існуючої системи гуманітарної допомоги та розробку рекомендацій щодо формування багаторівневої системи гуманітарної допомоги. Трансформація сучасної міжнародної гуманітарної системи у напрямку забезпечення інклюзивності, передбачуваності та управління ризиками стає важливою умовою підвищення її ефективності.

Список джерел

1. Global Humanitarian Assistance Report 2023. URL: <https://devinit.org/data/datasets/global-humanitarian-assistance-report-2023/> (дата звернення 19.04.2024).
2. Ukraine Returns Report (25 November – 5 December, 2022). URL: <https://dtm.iom.int/reports/ukraine-returns-report-25-november-5-december-2022> (дата звернення 19.04.2024).
3. Conditions Of Return Assessment Round 4 Factsheet (2023). URL: <https://dtm.iom.int/reports/ukraine-conditions-return-assessment-factsheet-round-4-july-august-2023> (дата звернення 19.04.2024).